

3. Тимофеева Е. «За добровольное исчезновение человечества». Чем антинатулизм увлекает людей. 2019. URL: <https://snob.ru/entry/172161/>
4. Reddit. URL: <https://www.reddit.com/r/antinatalism/>
5. Бенатар Д. Ми – істоти, яких не повинно існувати: теорія антинатулізму, критика. 2015. URL: http://www.philosophy.uct.ac.za/sites/default/files/image_tool/images/160/We%20Are%20Creatures%20That%20Should%20Not%20Exist%20The%20Theory%20of%20Anti-Natalism%20%28The%20Critique%2015%20July%202015%29.pdf

АУТСОРСИНГ ЯК ІННОВАЦІЙНА БІЗНЕС-СТРАТЕГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Калініна Ганна Михайлівна,

аспірантка Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

Малюга Микола Миколайович,

науковий співробітник відділу економіки та управління загальної середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України, м. Київ

Першим винахідником самої ідеї аутсорсингу та першою людиною, що впровадила цю ідею у виробництво ще в 20-х роках ХХ століття вважають Генрі Форда (<https://nashformat.ua/products/moe-zhyttya-ta-roboata-702006.>). Як голова автомобільної компанії він прагнув особисто контролювати всі етапи власного виробництва, проте швидко зіткнувся з непомірними витратами на обслуговування всіх напрямів діяльності компанії. Зрозумівши, що жодна фірма не може бути самодостатньою, Г. Форд визначив спрощений алгоритм аутсорсингу та звернувся за допомогою до незалежних компаній, які взяли на себе частину завдань його компанії. Сутність алгоритму полягала в тому що, «<...> якщо фірма не може щось зробити дешевше і краще, то потрібно залучити до виконання когось, хто зробить це краще» [4]. Тому завдяки технології краудсорсингу сьогодні компанія Ford самостійно виробляє лише 30 % комплектуючих, інше виробництво передано на аутсорсинг (<https://biznesua.com.ua/shho-take-outsorsing.>).

Завдяки стрімкому та неперервному процесу глобалізації у світі, а також інформатизації, розподіл праці та виробничої кооперації тільки поглибився. Ці та інші чинники сприяли визнанню сьогодні аутсорсингу як інноваційної бізнес-стратегії та надали йому змогу міцно закріпитися спочатку в бізнес-практиці, а потім – в інших сферах діяльності людини.

Аутсорсинг (від англ. outsourcing: outer-source-using «зовнішнє джерело», «за межами» або «використання зовнішнього ресурсу»), як зазначено в онлайн словнику іншомовних слів (<https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Article=2252&action=show.>) – це передавання організацією чи підприємством певних непрофільних бізнес-функцій або виробничих процесів на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у відповідній галузі. Тобто компанія-провайдер (*компанія, надавач певних послуг*) укладає

трудові відносини з персоналом і на відшкодувальній основі надає надалі цей персонал компанії-замовникові [3]. Простіше кажучи, аутсорсинг – це стратегія спрямована на виконання поставлених завдань та реалізації функцій шляхом *організаційної взаємодії* між фахівцем та замовником та на організаційний або стратегічний розвиток задля забезпечення прибутковості, ефективності процесів та якості результатів. Зазначимо, що у світовій практиці разом з поняттям аутсорсинг часто вживаними є такі дефініції, як: «лізинг персоналу», «аутстафінг», «оренда персоналу» – які трактують і як окремі різновиди відносин щодо надання персоналу, і як синоніми до наведеної вище інтерпретації [1].

До речі, такі види діяльності, як *фріланс (freelance)* та *дропшиппінг (dropshipping)*, не належать до аутсорсингу. Так фріланс – це форма надання послуг шляхом укладання усної домовленості. Фрілансер надає послуги та відповідає за якість їх надання та недоробки особисто, самостійно; він не працевлаштований в аутсорсинговій компанії. Залучити фрілансера до відповідальності в правовому полі за умов неякісного сервісного обслуговування практично неможливо, оскільки сам факт співпраці практично завжди юридично не підкріплений. Аутсорсером фрілансера вважають лише за наявності укладеного договору про надання послуг.

У свою чергу дропшиппінг – це система посередництва. Дропшиппер продає товар, який йому не належить, отримуючи відсоток за рахунок націнки або знижки від реального власника товару. Це не аутсорсинг в повному розумінні поняття, оскільки дропшиппер просто перепродає товари.

Найбільш популярними різновидами аутсорсингу бізнес-процесів, які сьогодні віддають на виконання аутсорсинговим компаніям є:

- ІТ-аутсорсинг, що охоплює розроблення та тестування програмних продуктів, сервісне обслуговування, локалізацію програмного забезпечення, мережеві послуги, ІТ-консалтинг (наприклад, у переліку послуг, які можуть передати: створення сайтів, підтримка ПЗ чи його розроблення, обслуговування комп'ютерної техніки та інфокомунікаційних систем підприємства, аутсорсинг ЦОД (центри обробки даних) тощо);

- виробничий аутсорсинг, у складі якого виділяють основний та допоміжний аутсорсинг (наприклад рекламні агенції, які застосовують виробничі потужності типографії);

- аутсорсинг персоналу – аутстафінг [2];

- бухгалтерський аутсорсинг (ведення фінансового та бухгалтерського обліку, зовнішнього аудиту, нарахування та сплата податків чи заробітної плати тощо);

- юридичний аутсорсинг, який дуже зручний для використання його середніми та малими компаніями (обслуговування по податковому та трудовому праву, також реєстрація, реорганізація/ліквідація юридичних осіб);

- освітній аутсорсинг, медичний аутсорсинг (Foodicine, <https://foodicine.com.ua/>), а також аутсорсинг у сфері маркетингових комунікацій, ретейл-аутсорсинг;

– транспортний аутсорсинг (логістика), передавання функцій перевезення пасажирів, вантажів, кореспонденції чи зберігання вантажів іншим компаніям, які надають аутсорсингові послуги в цих сферах;

– промисловий аутсорсинг (високотехнологічні підприємства чи компанії у сфері виробництва техніки/телекомунікацій передають увесь виробничий процес на аутсорсинг);

– прибирання приміщень – клінінг;

– охоронний аутсорсинг;

– соціальний аутсорсинг;

– офшорінг тощо.

Деякі вчені та бізнес-практики зазначають: якщо «<...> раніше аутсорсинг трактувався тільки як один із інструментів бізнесу, то сьогодні він поступово стає фундаментом для змін сучасної економіки та діяльності в різних соціальних сферах. Аутсорсинг є не тільки одним із шляхів зниження витрат, але й можливістю для впровадження в діяльність підприємств найкращої практики бізнесу» [4]. Це й не дивно, оскільки сьогодні все більша кількість компаній (Eastman Kodak, Nokia, ІКЕА, Apple (частково) у світі віддає частину своїх функцій аутсорсинговим компаніям. Аутсорсинг, орієнтуючись на потреби світового ринку, вдосконалюється, надаючи багато суттєвих переваг такої співпраці між компаніями та якості надання послуг та товарів.

По-перше, це скорочення операційних витрат та збільшення прибутку компанії, що делегує частину своїх або певних функцій на аутсорсинг, завдяки чому постійні витрати перетворюються на змінні, а від цього компанія стає «гнучкішою» та більш конкурентноздатною на ринку товарів і послуг.

По-друге, аутсорсинг значно економить час і надає компанії можливість розвиватися, сконцентрувавшись на ключових напрямках діяльності компанії та раціональніше витрачати людські й фінансові ресурси на виконання адміністративно-операційних і решти завдань.

По-третє, аутсорсинг – це доступ компанії до професійного штату працівників – орієнтованого на виконання окремих процесів і функцій та найвищу якість виконання завдань, і разом з тим такий персонал не завжди є високооплачуваним. Окрім того, щоб залишатися конкурентоспроможними, аутсорсингові компанії мають стежити за якістю надання своїх послуг та навчати персонал.

По-четверте, аутсорсинг надає доступ до іноземних ринків. Чим ближче виробництво розташоване до ринку збуту, тим краще для компанії, оскільки з'являються корисні зв'язки, залучається людський капітал, знання, фінансові ресурси тощо. Такий вид аутсорсингу називається «офшорінг».

По-п'яте, аутсорсинг допомагає компаніям зберегти компактність, оскільки надає можливості мінімізувати штат співробітників компанії і не створювати складну організаційну структуру. Ще аутсорсинг застосовують для реорганізації бізнесу.

Щодо ризиків, які можуть виникнути у компаній, що віддають частину своїх функцій на реалізацію аутсорсинговим компаніям, то найбільш вірогідними є загроза витоку важливої інформації та небезпека щодо передавання багатьох важливих функцій компаній. Але в таких країнах, як Австралія, Великобританія, ЄС, Канада, США – де аутсорсинг виник, упровадився у виробництво та своєчасно вдосконалюється – ризики мінімальні, бо за час надання своїх послуг, а це вже більше сорока років, значно вдосконалено нормативно-правову базу надання таких послуг, що фактично унеможливує зазначені вище ризики. Також існує загроза відриву керівного складу компанії від різносторонньої бізнес-практики компанії та ризик навчання «чужих» фахівців компанії замість «своїх», але й це питання на сьогодні досить швидко вирішують хедхантери (https://www.profguide.io/professions/head_hunter.html).

Резюмуючи, варто зазначити, що аутсорсинг – це завжди вигідніше, ніж декілька разових консультації або «найм» консалтингових компаній під певні проекти. Сьогодні аутсорсинг є одним з найбільш поширених способів підвищення гнучкості бізнес-моделі будь-якої компанії, бо делегування частини функцій аутсорсинговим компаніям, з одного боку, дає змогу скоротити витрати, а з іншого – сконцентруватися на розвитку головних напрямів діяльності компанії. Заклади освіти можна розглядати як бізнес-організацію, оскільки вона нині діє на засадах людиноцентристської, сервісної, партнерської та інших світоглядних концепціях, якій притаманні характерні ознаки бізнесу, зокрема: встановлення певних відносин щодо використання як людського, так і фінансового капіталу. Наявність первинного капіталу у формі державних видатків на освіту та на навчання здобувачів освіти.

Бізнес (англ. business – справа, заняття, підприємство) – це ініціативна економічна діяльність, здійснювана за рахунок власних або позикових коштів на свій ризик і під власну відповідальність, яка має основними цілями отримання доходу й розвиток власної справи. Для бізнесу є характерним:

- встановлення певних відносин з іншими учасниками ринку щодо використання капіталу (як первинного, так і подальшого);
- юридично оформлений вид людської діяльності – освітньої, педагогічної, економічної діяльності, що здійснюється в законодавчо визначених межах форм господарювання;
- побудова відносин на засадах партнерства.

Для закладів освіти цифрової епохи, які надають освітні, психолого-педагогічні, консультативні та інформаційні послуги, раціонально екстраполювати кращі ефективні інструменти, інноваційні технології, стратегії з економічної та виробничої сфери. До таких стратегій належить аутсорсинг, механізм витрат на освіту здобувачів освіти, механізми партнерської взаємодії, організаційні стратегії, цифрові технології тощо.

Такі стратегії, як аутсорсинг раціонально застосовувати у сфері освіти, наприклад, у закладах загальної середньої освіти, які відповідно до базового

Закону України «Про освіту» (2017 р.) є суб'єктами освітньої діяльності та яким держава гарантує право на автономію та на ухвалення рішень щодо здійснення академічної (освітньої), організаційної, фінансової, кадрової автономії та інших видів діяльності, що здійснюються в порядку та в межах, визначених цим зазначеним законом, спеціальними законами, підзаконними актами та установчими документами закладу освіти.

Окрім цього, застосування аутсорсингу у сфері освіти надасть змогу не тільки скоротити кошти, а й більш професійно втілювати надання рівного доступу до якісної освіти всім громадянам України.

Література

1. Безручук С., Лайчук С. Аутсорсинг, лізінг персоналу або послуги з бухгалтерського обліку: критична оцінка термінів. 2012. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/viewFile/67740/63840.pdf>.

2. Загородній А.Г., Партин Г.О. Аутсорсинг та його вплив на витрати підприємства. *Фінанси України*. 2009. №9(166). С. 87–97; С.89.

3. Лобза А., Каширіна А. Шляхи подолання проблем виведення персоналу зі штату організації. 2016. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12/187.pdf>.

4. Korenik, Dorota. Zjawisko outsourcingu bankowego kwestie wybrane. Bankowość. Instytucje, instrumenty i strategie finansowe w dobie integracji gospodarczej / Redakcja naukowa Alicja Pomorska. Lublin, 2006. S. 183–191.

ЧИННИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПЕРИМЕНТУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РІВНЯ: СИНЕРГЕТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ

Кириленко Світлана Володимирівна,

кандидат педагогічних наук, начальник відділу

інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи

Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ

Спрямування освітньої політики нашої держави на конструктивну автономізацію освітньої діяльності шкіл, забезпечення академічної свободи вчителя, створення умов для його професійного розвитку й реалізації [1] актуалізують наукове, управлінське й методичне значення експериментів всеукраїнського рівня, котрі проводяться на базі закладів загальної середньої освіти. Серед іншого, цінність таких експериментів, на нашу думку, полягає в синергічному й синергетичному ефектах, до яких вони спричиняють. Всеукраїнський експеримент на базі закладу загальної середньої освіти поєднує педагогічні ідеї й освітню практику; єднає в спільній справі науковців і вчителів, педагогічних працівників і учнів та їхніх батьків; цілевідповідно інтегрує наукову, дослідно-експериментальну, освітню, методичну діяльність [2]. Головне, що поєднання цих елементів, що відрізняються за своїм походженням і функціональним призначенням, відбувається органічно, посилює можливості їх розвитку. Іншими словами,